X kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych (nr 57)**

z dnia 9 lipca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 57)

9 lipca 2024 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Janusza Cichonia (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– zaopiniowanie wniosku Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie projektu planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2025;

– rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. (druk nr 425):

1) opinii Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa o:
a) części budżetowej 41 – Środowisko:
b) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 32 i 59;
c) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
– 020 – Leśnictwo;
– 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska;
– 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody;
d) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów ogółem;
e) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
f) państwowych osobach prawnych – parkach narodowych;

2. opinii Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej o:
a) części budżetowej 21 – Gospodarka morska;
b) części budżetowej 22 – Gospodarka wodna;
c) części budżetowej 62 – Rybołówstwo;
d) części budżetowej 69 – Żegluga śródlądowa;
e) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 20, 21, 26, 29, 44, 56, 59 i 73;
f) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 050 – Rybołówstwo i rybactwo;
g) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów ogółem;
h) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
i) państwowej osobie prawnej – Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Czerniak** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Hanna Majszczyk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Jerzy Szafranowicz** podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Galos** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Adam Orzechowski** dyrektor Departamentu Budżetu oraz **Paweł Krężel** dyrektor Departamentu Gospodarki Morskiej Ministerstwa Infrastruktury wraz ze współpracownikami, **Joanna Kopczyńska** prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wraz ze współpracownikami, **Jakub Szulc** zastępca prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Piotr Otawski** generalny dyrektor ochrony środowiska, **Tomasz Gaweł** pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Środowiska oraz **Paweł Zambrzycki** pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Andrzej Czerski** główny księgowy w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Maciej Krawczyk, Bogdan Wójtów** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje, po pierwsze, zaopiniowanie wniosku prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie projektu planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2025, i po drugie, rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Dzisiaj będziemy rozpatrywać opinię Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz opinię Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Nie widzę uwag do porządku obrad. Zakładam, że go przyjęliśmy.

Witam na naszym posiedzeniu, po pierwsze, panią minister Hannę Majszczyk, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów. Witam także pana Jerzego Szafranowicza, podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia, pana Krzysztofa Galosa, podsekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Witam też pana…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Oficjalne otwarcie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Przepraszam bardzo, nie wyłączyłem. To błąd. Witam także zastępcę prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, pana Jakuba Szulca. Witam również wszystkie towarzyszące państwu osoby.

Przechodzimy do realizacji porządku obrad. Przystępujemy do realizacji punktu pierwszego. Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Narodowy Fundusz Zdrowia ma obowiązek do 1 lipca każdego roku opracować projekt planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok następny i przedstawić go do zaopiniowania właściwym komisjom sejmowym. Właściwe komisje sejmowe to Komisja Finansów Publicznych i oddzielnie Komisja Zdrowia. Komisje te mają 14 dni na zaopiniowanie tego dokumentu. Ustawa stanowi, że nieustosunkowanie się przez Komisje w tym terminie oznacza pozytywne zaopiniowanie projektu planu finansowego. Tyle tytułem wstępu. Proszę o wystąpienie ministra zdrowia, wprowadzenie do prezentacji programu. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Jerzy Szafranowicz:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałbym się przedstawić. Moje nazwisko Jerzy Szafranowicz. Od półtora tygodnia pełnię funkcję podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia.

Mam dzisiaj zaszczyt przedstawić państwu projekt planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2025. Proszę państwa, zgodnie z art. 121 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, plan ten jest opracowywany przez prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia. Zgodnie z art. 122 wyżej wymienionej ustawy, prognozę taką robi się na skutek projektów planów finansowych

i projekcji oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia. Plan musi mieć pewien swój aspekt, a więc musi być zrównoważony w zakresie przychodów i kosztów, i takowy jest, proszę państwa. Przychody planowane to 197 844 847 tys. zł. Takie same są koszty ogółem. Wydatki są większe w trzech punktach, w zakresie opieki paliatywnej hospicyjnej jest wzrost o 26,8%, w zakresie leczenia szpitalnego wzrost o 21%, w zakresie leczenia uzdrowiskowego wzrost o 16%. Poproszę teraz pana prezesa o przedstawienie szczegółowych danych na temat prognozy planu finansowego na 2025 r. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie prezesie.

Zastępca prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia Jakub Szulc:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, poproszę o udzielenie głosu panu dyrektorowi Dariuszowi Jarnutowskiemu, dyrektorowi Departamentu Ekonomiczno-Finansowego funduszu.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Ekonomiczno-Finansowego Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia Dariusz Jarnutowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, tak jak już wspomniał pan minister, plan finansowy, projekt planu finansowego na rok 2025 jest zrównoważony w zakresie przychodów i kosztów. Planowane przychody i koszty ogółem Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2025 wyniosą 197 844 000 tys. zł i będą wyższe o 29 400 000 tys. zł od przychodów i kosztów ujętych w planie finansowym, zatwierdzonym przez ministra zdrowia w porozumieniu z ministrem finansów w dniu 29 września 2023 r. na rok 2024.

Po stronie przychodowej w projekcie planu finansowego oczywiście głównym elementem są składki na ubezpieczenie zdrowotne z udziałem na poziomie 87,5% oraz kwotą 173 174 000 tys. zł. Ponadto po stronie przychodów ujęte zostały przychody wynikające z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia w kwocie 842 000 tys. zł, dotacja podmiotowa z budżetu państwa, o której mowa w art. 97 ust. 8a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej w wysokości 18 300 000 tys. zł, środki uzyskiwane z tytułu tak zwanej opłaty alkoholowej i opłaty cukrowej w wysokości 1 743 000 tys. zł, przy czym środki z opłaty cukrowej to 1 452 000 tys. zł, natomiast środki z opłaty alkoholowej to 290 000 tys. zł, środki pozyskiwane przez Narodowy Fundusz Zdrowia z funduszy celowych, z Funduszu Medycznego w kwocie 2 696 000 tys. zł oraz środki pozyskiwane z Funduszu Solidarnościowego w wysokości 10 796 tys. zł. Ponadto w planie przychodów ujęto pozostałe przychody w kwocie 1 442 000 tys. zł. Są to przede wszystkim przychody z tytułu instrumentów dzielenia ryzyka, zawarte w decyzjach ministra zdrowia o objęciu refundacją leków. Poza tym w tej pozycji ujęto również środki uzyskiwane w ramach realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych w kwocie 347 000 tys. zł. Ponadto po stronie przychodów ujęto przychody finansowe w wysokości 307 000 tys. zł. Po stronie przychodów, z uwagi na dyspozycję art. 116 ust. 1a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, na zmniejszenie przychodów Narodowego Funduszu Zdrowia w danym roku wpływają odpisy przekazywane Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w wysokości 83 900 tys. zł, odpis dla Agencji Badań Medycznych w wysokości 519 000 tys. zł oraz odpis na Fundusz Kompensacyjny w wysokości 69 200 tys. zł.

Po stronie kosztów mamy oczywiście koszty poboru i ewidencjonowania składek, które wynikają z art. 72 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej w wysokości 0,2% tej części składek, która zostaje przekazana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do centrali Narodowego Funduszu Zdrowia i która została zidentyfikowana w zakresie osób wpłacających składkę, obowiązkowy odpis na rezerwę ogólną w wysokości 1% należnych przychodów ze składek w kwocie 1 731 000 tys. zł, planowane koszty świadczeń opieki zdrowotnej w wysokości 183 600 000 tys. zł, które stanowią 92,8% ogółu kosztów Narodowego Funduszu Zdrowia i są wyższe od kosztów ujętych w pierwotnym planie finansowym na rok 2024 o kwotę 26 078 000 tys. zł, co stanowi 16,6%. Ponadto po stronie kosztów oczywiście mamy ujęte

koszty administracyjne Narodowego Funduszu Zdrowia w wysokości 1 630 000 tys. zł, to jest na poziomie 0,82% kosztów ogółem. Ponadto mamy ujęte pozostałe koszty w wysokości 696 000 tys. zł i koszty finansowe w wysokości 158 000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o planowane koszty świadczeń opieki zdrowotnej, to ich podział pomiędzy oddziały wojewódzkie został dokonany zgodnie z dyspozycją art. 118 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej oraz stosownym rozporządzeniem wydanym przez ministra zdrowia w sprawie algorytmu podziału środków na świadczenia opieki zdrowotnej pomiędzy oddziały wojewódzkie. Natomiast strukturę rodzajową poszczególnych rodzajów świadczeń ustalili dyrektorzy oddziałów wojewódzkich, mając na uwadze wytyczne przekazane przez centralę Narodowego Funduszu Zdrowia, dotyczące zachowania dotychczasowej struktury rodzajowej kosztów świadczeń, utrzymania dotychczasowych zasad kontraktowania świadczeń opieki zdrowotnej oraz planowane zmiany w zakresie poziomu finansowania poszczególnych rodzajów świadczeń, dotychczasowe obwieszczenia wydane przez prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oraz rekomendacje prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Ponadto po stronie kosztów w obszarze kosztów realizacji zadań ujęto planowane koszty realizacji zadań zespołów ratownictwa medycznego w kwocie 4 896 000 tys. zł, koszty finansowania leków wydawanych osobom do 65. roku życia i poniżej 18. roku życia bezpłatnie w wysokości 2 956 000 tys. zł, a także 100 000 tys. zł na finansowanie informatyzacji świadczeniodawców, 27 400 tys. zł na leki wydawane bezpłatnie kobietom w ciąży, 117 000 tys. zł na odpis na Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, 25 656 tys. zł na odpis na Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych, koszty realizacji zadań związanych z zakupem szczepionek w wysokości 405 000 tys. zł, koszty finansowania produktów leczniczych w ramach narodowego programu leczenia hemofilii oraz leczenie AIDS w wysokości 1 078 000 tys. zł, koszty finansowania dyżurów aptecznych w wysokości 25 645 tys. zł oraz koszty finansowania szczepień zalecanych w aptekach w wysokości 15 579 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie dyrektorze. Czy pani minister finansów chciałaby zabrać na tym etapie głos?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo. Plan NFZ-u jest jeszcze w opiniowaniu ministra finansów. Zgodnie z harmonogramem, do końca lipca następuje zatwierdzenie lub odmowa zatwierdzenia tego planu. Jesteśmy w trakcie jego analizy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę, póki co, zgłoszeń. Kto się zgłasza? Zgłasza się pan poseł Porzucek. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Porzucek (PiS):

Mam pytanie, co prawda nie bezpośrednio do budżetu, który omawiamy. Niemniej korzystając z okazji, że mamy, co nie jest częste, przedstawicieli resortu zdrowia, dostrzegam także pana posła Petru, chciałbym zapytać, na jakim etapie są zmiany w zakresie składki zdrowotnej i ile to będzie kosztować. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska, bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Mam przyjemność pogratulować nowo powołanym osobom do resortu zdrowia, panu ministrowi i panu prezesowi.

Teraz do planu finansowego. W założonym planie finansowym wskazujecie państwo na to, że między innymi rezerwa na pokrycie świadczeń opieki zdrowotnej będzie się zmniejszała, podobnie jak na refundację leków. Rezerwa zmienia się o kwotę przeszło 2 000 000 tys. zł z kwoty 2 121 000 tys. zł w roku bieżącym do kwoty 20 000 tys. zł w roku przyszłym. A zatem ważne jest, żeby poinformowano nas, z jakiego powodu państwo zaprojektowali taką znaczną zmianę.

Interesuje mnie również, chciałabym to powiedzieć, tabela na str. 29, tabela nr 21. W części środków dotyczących centrali funduszu programy pilotażowe. Gdybyście państwo wskazali nam, jakie programy pilotażowe będą z tych środków realizowane. Chyba interesująco i pełnie mamy wymienione dodatkowe koszty świadczeń opieki zdrowotnej dotyczące pielęgniarek, wzrostu wynagrodzeń lekarzy. Chciałabym powiedzieć, że jeżeli zwiększają się środki dla poszczególnych oddziałów Narodowego Funduszu Zdrowia, to na str. 34 w tabeli nr 22 mamy wskaźnik udziału poszczególnych oddziałów funduszu w kosztach świadczeń. W tabeli tej wskazujecie państwo między innymi, że dla niektórych oddziałów funduszu środki będą zwiększone, a niektóre oddziały w 2025 r. będą miały mniejszy wskaźnik niż w roku 2024, na przykład śląski, na przykład dolnośląski, na przykład kujawsko-pomorski i inne. Poproszę, jak z tabeli… Skoro są przeznaczone mniejsze środki niż w roku bieżącym, jak państwo zabezpieczycie potrzeby między innymi finansowania świadczeń w tych województwach? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Pani przewodnicząca Zofia Czernow, bardzo proszę.

Poseł Zofia Czernow (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wiem, że oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia mają problemy finansowe i oczekują w tym roku dodatkowych środków. Chciałam zapytać, czy takie dodatkowe środki będą dla oddziałów wojewódzkich. Jeżeli tak, to kiedy? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Jeżeli mogę, zapytam panią minister finansów, ile wynosiła, wynosi dotacja w tegorocznym budżecie państwa i jak to się ma do 18 300 000 tys. zł w planie Narodowego Funduszu Zdrowia.

Czy jest perspektywa ewentualnego wzrostu wysokości dotacji? Ale mam jeszcze pytanie, które w jakiejś mierze uwzględnia wątpliwości, które co roku tak naprawdę mamy w związku z podziałem i działaniem algorytmu pomiędzy poszczególne regionalne zakłady tak na dobrą sprawę. W związku z tym mam pytanie albo prośbę, żebyście państwo zestawili informację dotyczącą tego, jak wyglądał podział środków w 2009 r. Pamiętam emocje związane z wprowadzaniem algorytmu. Jak to wtedy wyglądało w wymiarze per capita? Na ile się to zmieniło w 2025 roku? Jak wyglądałoby to per capita? Wtedy mielibyśmy bardzo przybliżone, zgrubne, ale jednak informacje pokazujące, w jakim kierunku tak naprawdę algorytm działa, czy przypadkiem nie potęguje różnic regionalnych, jeżeli chodzi o finansowanie poszczególnych oddziałów Narodowego Funduszu Zdrowia. Rozumiem, że w tej chwili nie macie państwo tych informacji, natomiast bardzo proszę o taką informację na piśmie. Jestem ciekaw, jakie to były odchylenia w 2009 r. przed wejściem algorytmów i jakie są dzisiaj, jeżeli chodzi o poszczególne oddziały. Moim zdaniem powinno to w jakiejś mierze obrazować poziom usług w poszczególnych oddziałach. Pewnie można byłoby wyciągać tego typu wnioski.

Nie widzę więcej zgłoszeń. Wobec tego udzielam głosu panu ministrowi i przedstawicielom, panu prezesowi, panu dyrektorowi po to, żebyśmy uzyskali odpowiedzi na zadane pytania.

Podsekretarz stanu w MZ Jerzy Szafranowicz:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, zacznę od ostatniego pytania. Panie przewodniczący, jeżeli chodzi o algorytm, chciałbym powiedzieć, że w 2009 r. całościowa kwota była dzielona na poszczególne województwa. Aktualnie poza algorytmem idą ryczałty szpitalne oraz wszystkie programy pilotażowe i programy lecznicze. Teraz sytuacja jest taka, że z algorytmu częściowo finansujemy oddziały wojewódzkie. Niemniej, panie przewodniczący, przygotujemy szczegółową analizę. W najbliższym czasie będzie analiza.

Odpowiadam panu posłowi na pierwsze pytanie. Panie pośle, jesteśmy w trakcie analizy składki. Dzisiaj nie jestem w stanie przygotować, powiedzieć wszystkiego. W najbliższym czasie będzie przygotowane opracowanie, analiza, jeżeli chodzi o wysokość składki. Zobowiązuję się, że będzie to w najkrótszym czasie.

Jeżeli chodzi o kwestię programów pilotażowych oraz o wielkość pieniędzy na poszczególne oddziały, tam, gdzie jest więcej, gdzie jest mniej, bardzo bym prosił o odpowiedź pana dyrektora, jak również o ustosunkowanie się do tego, w jaki sposób… Było też pytanie, jakie środki finansowe są w tym roku, jakie wydatki planujemy do końca roku. Panie dyrektorze, bardzo proszę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor departamentu NFZ Dariusz Jarnutowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, odnośnie do pytania pani poseł dotyczącego tabeli udziału poszczególnych oddziałów wojewódzkich, zmiana ta wynika przede wszystkim ze zmiany liczby osób ubezpieczonych przyjmowanej na poczet algorytmu. Na każdy rok wyznacznikiem udziału poszczególnych oddziałów wojewódzkich jest liczba osób zarejestrowanych w danym oddziale według stanu na dzień 31 marca poprzedzającego roku. Zmiana, która jest pokazana w tabeli na str. 22, jeżeli dobrze pamiętam, dotyczy zmian w poszczególnych oddziałach pomiędzy latami. Skutkuje zmianą udziału poszczególnych oddziałów w ogólnej kwocie dzielonej pomiędzy oddziały wojewódzkie. W przypadku śląskiego oddziału wojewódzkiego zmiany są na drugim miejscu po przecinku w procentach.

Jeżeli chodzi o rezerwę, zmniejszenie środków w rezerwie ujętej w pozycji B.2.16 planu finansowego, zmiana ta wynika ze zmiany sposobu prezentacji środków przeznaczanych na leki w ramach całkowitego budżetu na refundację. W związku ze zmianą ustawy refundacyjnej, która została przyjęta przez Wysoką Izbę jesienią zeszłego roku, minister zdrowia nie jest już zobowiązany do wydawania rozporządzenia, w którym określa sposób podziału wzrostu całkowitego budżetu na refundację pomiędzy latami. W związku z powyższym środki, które są przeznaczane na leki w ramach programów lekowych, chemioterapii, refundacji aptecznej oraz leki dla osób powyżej 65. roku życia i poniżej 18. roku życia są już alokowane do właściwych pozycji planu finansowego wchodzących w skład pozycji Bn – całkowity budżet na refundację.

Jeżeli chodzi o programy pilotażowe, które będą finansowane w roku 2025, przede wszystkim planowane jest przedłużenie do czerwca finansowania centrów zdrowia psychicznego. Mamy program pilotażowy KOS-BAR, geriatryczną opiekę nad pacjentami z otyłością, program oddziaływania terapeutycznego skierowany do dzieci i młodzieży problemowo korzystających z nowych technologii cyfrowych oraz ich rodzin, którego realizacja przewidywana jest do 30 czerwca 2025 r., program pilotażowy leczenia gruźlicy wielolekooopornej w warunkach laboratoryjnych, którego realizacja przewidywana jest do 30 września 2025 r., program pilotażowy badania stóp dzieci i młodzieży z realizacją do 31 maja 2025 r., program pilotażowy KORD do 31 grudnia 2027 r., program pilotażowy „Recepta na Ruch" do 31 października 2025 r. oraz program pilotażowy związany ze świadczeniami zdrowotnymi w zakresie recepty farmaceuty, którego realizacja przewidywana jest do 30 czerwca 2026 r. Jeżeli chodzi o łącznie oszacowane potrzeby w tym zakresie, które są finansowane z planu finansowego centrali Narodowego Funduszu Zdrowia, z uwagi na to, że realizacja programów jest różna w poszczególnych oddziałach wojewódzkich, wydatki zostały zaplanowane w kwocie 2 700 000 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję. Jeszcze kwestia składki zdrowotnej. Rozumiem, że to…

Podsekretarz stanu w MZ Jerzy Szafranowicz:

Już przedstawiłem składkę zdrowotną. Była jeszcze kwestia finansów na ten rok. Pani poseł pytała. A więc bardzo proszę, panie dyrektorze. Pan prezes, bardzo proszę.

Zastępca prezesa NFZ Jakub Szulc:

Jeżeli pan pozwoli, panie przewodniczący, na pewno trzeba powiedzieć jedną rzecz, że jesteśmy w stanie zaabsorbować dużo więcej środków niż wynika to z planu finansowego. Jest to oczywiste.

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, posługujemy się planem finansowym, który był już kilkakrotnie zmieniany, kilkakrotnie zwiększany od początku 2024 r. Bieżący

plan finansowy dosyć istotnie różni się w stosunku do planu pierwotnego, który był opiniowany przez Wysoką Izbę i przez Wysokie Komisje Zdrowia i Finansów Publicznych w roku 2023. Mamy tutaj chociażby takie pozycje jak zwiększenie dotacji podmiotowej z art. 97 ust. 8a na finansowanie zadań Narodowego Fundusz Zdrowia. Mamy tutaj chociażby obligacje przekazane w kwocie 3 000 000 tys. zł czy przekazanie środków z części 46, czyli części, która jest w dyspozycji ministra właściwego do spraw zdrowia. Na chwilę obecną mamy do czynienia z sytuacją, w której zobowiązania funduszu są realizowane na bieżąco i rozliczane sukcesywnie według tego, jak świadczeniodawcy rozliczają, jak świadczeniodawcy fakturują Narodowy Fundusz Zdrowia za świadczenia, które były wykonywane. Wiem, że była dyskusja i głosy, że nie zostały zrealizowane zapłaty za nadwykonania za pierwszy kwartał 2024 r., natomiast nadwykonania są pokrywane. Tak jak pani minister zdrowia, pani minister Izabela Leszczyna deklarowała, wszystkie nielimitowane świadczenia będą zapłacone i pokryte.

Musimy, jednakże pamiętać o jednej bardzo istotnej rzeczy, z którą mamy do czynienia. Pan przewodniczący również pytał o to, jak wygląda algorytm podziału środków, jak środki są alokowane. Musimy pamiętać o jednej rzeczy. Pan minister Szafranowicz już stwierdził, że istotna zmiana podziału środków pomiędzy oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia wynika stąd, że od wprowadzenia PSZ-u, czyli tak zwanego ryczałtu na świadczenia w podstawowym zabezpieczeniu szpitalnym, środki są, w cudzysłowie, wyjęte z algorytmu środków przeznaczanych na podział pomiędzy oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia i znajdują się w części centrali Narodowego Funduszu Zdrowia. Stąd są rozliczane. A więc już chociażby z tej perspektywy algorytm podziału środków przyjęty i funkcjonujący w zasadzie w niezmienionej postaci od 2010 r… Przypominam, że zmiana algorytmu podziału środków pomiędzy oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia wymaga zmiany ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. A więc tutaj mamy pierwsze zaburzenie. Nie wszystkie środki są dzielone tak, jak były dzielone wcześniej algorytmem pomiędzy oddziały wojewódzkie.

Drugą kwestią, która różnicuje, i to dosyć istotnie, wydatki poszczególnych oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia, jest fakt, że kiedy algorytm był przyjmowany plus minus 14 lat temu, i obowiązuje od tamtego czasu do dzisiaj, w zasadzie w systemie ochrony zdrowia nie mieliśmy do czynienia z wielką liczbą świadczeń nielimitowanych. Dzisiaj mamy dużo więcej nielimitowanych zakresów świadczeń niż było to w roku 2010, żeby wspomnieć chociażby diagnostykę obrazową, ambulatoryjną opiekę specjalistyczną czy wiele świadczeń szpitalnych, endoprotezoplastykę. Powoduje to, że środki dzielone tylko i wyłącznie populacyjnie, tak jak wynikałoby to z algorytmu podziału środków z ustawy o świadczeniach, powoli przestają mieć zastosowanie, powoli przestają mieć odzwierciedlenie w stosunku do faktycznych potrzeb, dlatego że są one uwarunkowane przede wszystkim bazą kliniczną, którą mamy w poszczególnych województwach, a w mniejszym stopniu demografią czy wprost potrzebami zdrowotnymi, tyle tylko, panie przewodniczący, że o ile podział… Nie liczymy na bieżąco, jak wyglądają stawki per capita, to znaczy, ile pieniędzy przeznaczamy per capita na leczenie w poszczególnych oddziałach wojewódzkich z tego prostego względu, panie przewodniczący, o którym wspomniałem na samym początku, a o czym mówił też pan minister Szafranowicz, że duża część środków, w szczególności na leczenie szpitalne, dzisiaj jest dzielona poza algorytmem z budżetu centralnego, a więc z planu centrali Narodowego Funduszu Zdrowia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Nie widzę więcej zgłoszeń. Proponuję państwu przyjęcie opinii o następującej treści: „Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2024 r. rozpatrzyła wniosek prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 1 lipca 2024 r., dotyczący projektu planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2025.

Komisja Finansów Publicznych, na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicz-

nych, pozytywnie opiniuje projekt planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2025 przedstawiony we wniosku".

Nie widzę głosów sprzeciwu. Dziękuję bardzo. Przyjęliśmy pozytywną opinię wobec projektu planu finansowego. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do…

Podsekretarz stanu w MZ Jerzy Szafranowicz:

Dziękuję serdecznie, panie przewodniczący. Dziękuję państwu.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Przechodzimy do… Nie chcemy państwa zatrzymywać. Minuta. Nie wypraszamy państwa, broń Boże, ale domyślamy się, że nie musicie być zainteresowani tym, co dzieje się na przykład w zakresie ochrony środowiska i gospodarki morskiej. Wracamy do porządku obrad, w którym mamy rozpatrzenie opinii komisji sejmowych. Jako pierwsza opinia Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Bardzo proszę.

Przypominam już standardowo, że dostaliście państwo, członkowie Komisji Finansów Publicznych informacje o wykonaniu budżetu, także informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wykonania budżetu w poszczególnych częściach budżetowych, również tych, które dzisiaj omawiamy. Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały, łącznie z materiałami przygotowanymi przez właściwe resorty, urzędy, przez dysponentów, łącznie z informacjami NIK o wynikach kontroli, są dostępne w wersji elektronicznej na państwa i-padach. Tradycyjnie rozpatrywanie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu będzie się odbywało w następującym porządku, po pierwsze, wystąpienie posła referenta komisji branżowej, po drugie, wystąpienie posła koreferenta, po trzecie, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, następnie pytania posłów i odpowiedzi przedstawicieli dysponentów części budżetowych i dyskusja.

Przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Proszę przedstawiciela Komisji, panią poseł Magdalenę Łośko o zreferowanie opinii Komisji. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Magdalena Łośko (KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam zaszczyt zreferować z ramienia Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. w zakresie działalności Komisji, w części budżetowej 41 – Środowisko, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 32 i 59 oraz części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem w zakresie działów: leśnictwo, gospodarka komunalna i ochrona środowiska, ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody. Komisja opiniowała również zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów ogółem.

Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe opiniowana przez Komisję Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa obejmowała dwie pozycje, w tym pozycję 32 obejmującą zadanie zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniami z podatków rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencji ogólnej. Rezerwa została zaplanowana przez Ministerstwo Finansów w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wojewodów. Wynosiła 14 000 tys. zł. Środki zostały rozdysponowane w 100% z podziałem na zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody w wysokości 7720 tys. zł, zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniami od podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego, przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego w wysokości 2019 tys. zł, następnie zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencji ogólnej w wysokości 4261 tys. zł. Rezerwa celowa w pozycji 59 opiniowana przez Komisję

Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa obejmowała również zadanie z zakresu dofinansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Wysokość rezerwy została określona przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Ministra Infrastruktury. Wynosiła 475 087 tys. zł. Została rozdysponowana w wysokości 449 106 tys. zł, co stanowiło 94,5% planu. Pozostałość rezerwy wyniosła 25 981 tys. zł.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa opiniowała również część budżetową 85 – Budżety wojewodów ogółem w zakresie leśnictwa, gdzie początkowo nie były planowane dochody budżetu państwa. Zrealizowane zostały jednak dochody w wysokości 15 tys. zł, a wynikały głównie z wpływów z tytułu wniesionych opłat za bezprawnie pozyskaną zwierzynę w województwie warmińsko-mazurskim. Wydatki zaplanowane w wysokości 6677 tys. zł w trakcie roku budżetowego zostały zwiększone per saldo o 112 tys. zł do kwoty 6789 tys. zł. Wydatki realizowane były przez wojewodów z dziesięciu województw. Dotyczyły głównie działań polegających na realizacji zadań z zakresu administracji rządowej przez powiaty, związanych z odnawianiem lub przebudową zniszczonych drzewostanów w lasach w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy szkody.

Kolejny dział to gospodarka komunalna i ochrona środowiska, gdzie dochody zostały zaplanowane w kwocie 5422 tys. zł. Finalnie zostały wykonane w wysokości 11 124 tys. zł. Wyższe od zaplanowanego wykonanie dochodów spowodowane jest przede wszystkim wykonaniem wyższych od planowanych wpływów z tytułu kar i grzywien za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska.

Trzecim ostatnim działem części budżetowej 85 jest dział obejmujący ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, w którym dochody nie były planowane, jednakże zostały zrealizowane w wysokości 4 tys. zł. Wydatki zaplanowano w wysokości 21 303 tys. zł. Wydatki zrealizowano w kwocie 21 623 tys. zł, co stanowiło 99,8% budżetu.

W ogólnej ocenie sprawozdanie z wykonania budżetu w omawianych częściach budżetowych nie budziło zastrzeżeń NIK-u. Jeżeli chodzi o część budżetową 41 – Środowisko, wykonanie budżetu w 2023 r. w części 41 – Środowisko obejmuje finansowanie zadań realizowanych przez 30 jednostek budżetowych i 23 państwowe osoby prawne, czyli parki narodowe. Tutaj dochody zostały zaplanowane w wysokości 178 661 tys. zł, a zostały zrealizowane w 107%. Wydatki były planowane w wysokości 536 534 tys. zł, jednak uległy zwiększeniu per saldo i po zmianach wynosiły 614 174 tys. zł. Zrealizowane wydatki wynosiły 96% planu. Były realizowane w działach: leśnictwo, działalność usługowa, administracja publiczna, oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza, gospodarka komunalna i ochrona środowiska, ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała wykonanie wydatków w części 41, niemniej ze względu na kilka stwierdzonych nieprawidłowości jej ogólna ocena miała charakter opisowy. Nie jest jednoznacznie pozytywna ani negatywna. NIK zwróciła uwagę na następujące kwestie. W Ministerstwie Klimatu i Środowiska niecelowo i niegospodarowanie, a także niezgodnie z wewnętrznymi procedurami zamówień publicznych poniesiono wydatki w wysokości 22 800 zł oraz niezgodnie z umową odstąpiono od naliczenia kar umownych. W Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska niezgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zaciągnięto zobowiązanie w wysokości 292 100 zł odpowiadające kwocie wypłaconych z naruszeniem art. 44 ust. 1 pkt 3 tej ustawy nagród dla generalnego dyrektora ochrony środowiska i jego zastępców w wysokości nieujętej w limicie wynagrodzeń. W RDOŚ w Warszawie nierzetelnie sporządzono 10 z 38 protokołów oględzin szkód wyrządzonych przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową, na podstawie których wypłacono 273 800 zł tytułem odszkodowania. Ponadto w przypadku dwóch umów łącznie na kwotę 193 800 zł nierzetelnie działano w zakresie odbioru przedmiotu zamówienia.

Biorąc pod uwagą powyższe, po analizie dokumentów, wysłuchaniu informacji dysponentów części budżetowych i stanowiska Najwyższej Izby Kontroli, na posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 26 czerwca Komisja zaopiniowała pozytywnie sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1

stycznia do 31 grudnia 2023 r. w zakresie działania Komisji, ale z wyłączeniem części budżetowej 41 – Środowisko, którą Komisja zaopiniowała negatywnie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Bardzo proszę koreferenta ze strony Komisji Finansów Publicznych, pana posła Henryka Kowalczyka o przedstawienie swojego stanowiska.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, nie będę już powtarzał liczb dotyczących realizacji budżetu, wykonania w procentach, itd., natomiast chciałbym zwrócić uwagę na dwie rzeczy.

Powiem szczerze, że trochę dziwię się Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, że opiniuje negatywnie budżet w części 41, bo oto znaleziono 22 tys. zł nierzetelnie wydanych pieniędzy. Nie wiem zresztą, na czym polega ta nierzetelność. 200 tys. zł, 10 protokołów szkód spowodowanych przez zwierzynę będącą w stanie ochrony. Chciałbym też wiedzieć, ile z tych pieniędzy było źle wypłaconych, a na ile były to tylko formalne niedociągnięcia, jeżeli chodzi o szkody tego typu. Jest to bardzo delikatna materia. Jak znajduje się tyle protokołów na wypłaconych razem 200 tys. zł, to naprawdę i tak można podziwiać regionalne dyrekcje ochrony środowiska, że prowadzą taką procedurę. A więc powiem szczerze, że skala znalezionych tutaj tzw. nieprawidłowości w ogóle ma się nijak do tego, jak realizacja budżetu została oceniona przez Komisję, ale rozumiem, że jak się chce uderzyć, to patyk się znajdzie. To tylko takie moje spostrzeżenie, natomiast chciałem zwrócić uwagę na dwie rzeczy, które są znacznie poważniejsze.

Po pierwsze, nie wspomina się o tym tutaj specjalnie, ale chodzi o finansowanie parków narodowych. Oczywiście jest to materia bardzo istotna. Są bardzo duże różnice, jeżeli chodzi o wynagrodzenia w parkach narodowych. Wiadomo, że parki narodowe mają dochody własne i dotacje. Są takie, które mają dochody własne znakomite jak Tatrzański Park Narodowy. Są też takie, które praktycznie dochodów własnych nie mają i żyją z dotacji. Rozpiętość w tym zakresie rośnie. Jest to coś, co jednak warto zauważyć przy tym wszystkim.

I druga rzecz, na którą też chcę zwrócić uwagę, żeby ewentualnie wyciągać wnioski, dlatego że obciążenie instytucji ochrony środowiska, szczególnie regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, jest coraz większe. Oceny oddziaływania, wydawanie decyzji środowiskowych jednak bardzo mocno wpływa na poziom i tempo realizacji różnego typu inwestycji. Najczęściej są to inwestycje infrastrukturalne, typu drogi czy inne. Powiedziałbym tak, że niepokojące jest, że w roku 2023 wzrost wynagrodzeń w stosunku do roku 2022 w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wyniósł tylko 2,3%. W ministerstwie było 2,4%, ale wiem, że o ministerstwo nikt się nie upomina. W najbardziej wyrywkowo badanym RDOŚ Warszawa wzrost wynagrodzeń w roku 2023 w stosunku do roku 2022 wyniósł 0,3 punktu procentowego, co jest oczywiście ogromnym problemem dla sprawności tego urzędu, od którego będzie zależeć wielość i tempo wydawania inwestycji. Jest to to, na co chciałem zwrócić uwagę.

Oczywiście jeżeli chodzi o całą realizację budżetu, dochody są wyższe niż planowano, wydatki są mniejsze niż planowano, więc akurat tutaj nie widzę żadnego problemu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Poproszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli wykonania budżetu.

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli Tomasz Gaweł:

Tomasz Gaweł. Pełniący obowiązki dyrektora Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli.

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, dużo z nieprawidłowości zostało tutaj powiedzianych, więc ja już nie będę powtarzał, natomiast zwrócę uwagę tylko na najistotniejsze nieprawidłowości, jakie stwierdziliśmy. Mianowicie jeżeli cho-

dzi o rezerwy celowe, badając 19 przypadków rezerw celowych, w jednym przypadku stwierdziliśmy niepełne wykorzystanie środków z rezerwy celowej na skutek nieprzygotowania podmiotu dotowanego do realizacji zadania inwestycyjnego, co wskazuje na nieskuteczną weryfikację przez właściwe komórki organizacyjne ministerstwa możliwości wydatkowania przez podmiot dotowany środków z rezerwy, i to w sytuacji, gdzie w jednej z poprzednich kontroli wykonania budżetu państwa Najwyższa Izba Kontroli zwracała na to uwagę. Minister w związku z naszymi wnioskami pokontrolnymi wydał zalecenia, sformułował zalecenia po naszej kontroli, które nie były wykonane przez komórki organizacyjne ministerstwa. To, jeżeli chodzi o rezerwy celowe.

Jeżeli chodzi o wydatki, to tak jak tutaj zostało powiedziane, w GDOŚ stwierdziliśmy zaciągnięte zobowiązanie w wysokości 292 tys. zł, odpowiadające kwocie wypłaconych z naruszeniem art. 34 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych nagród dla generalnego dyrektora i zastępcy generalnego dyrektora, w wysokości nieujętej w limicie wynagrodzeń określonym w § 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników w dniu realizacji wypłaty. Ponadto dyrektor generalna GDOŚ wystąpiła do ministra z wnioskami o przyznanie wyżej wymienionych nagród, mimo że w dniach składania wniosków wydatki na nagrody nie były zabezpieczone w pełnej wysokości w planie finansowym GDOŚ, co w naszej ocenie było nierzetelne.

Jeżeli chodzi o sprawozdania, stwierdziliśmy, nie było o tym tutaj mowy, że w ministerstwie wypłacono także składniki wynagrodzenia pracownikom przypisanym do innej części budżetu państwa, aniżeli część, w ramach której finansowane były zadania. Nie zapewniono tym samym rzetelnych danych o liczbie etatów niezbędnych do realizacji zadań w ramach części 41 oraz o wynagrodzeniu wypłaconym z tej części. W związku z tym sprawozdania Rb-70 sporządzone zarówno przez ministerstwo, dysponenta trzeciego stopnia, jak i ministra dysponenta części 41 nie przedstawiały rzetelnych danych o stanie zatrudnienia i wynagrodzeniu osób wykonujących prace w ramach części 41, to jest danych niezbędnych do obliczenia przeciętnego wynagrodzenia w tej części w przeliczeniu na pełny etat. Tym samym sprawozdania Rb-70 były nierzetelne, czyli nieprawidłowe pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym. Sprawozdania sporządzone przez ministra i łączne roczne sprawozdania budżetowe w zakresie operacji finansowych, z wyłączeniem oczywiście sprawozdania Rb-70, zaopiniowaliśmy pozytywnie.

Jeżeli chodzi o nadzór ministra nad wykonaniem budżetu w części 41, stwierdziliśmy, że nie był on w pełni skuteczny, o czym świadczą nieprawidłowości stwierdzone w GDOŚ. Mianowicie jedna to ta, o którym powiedziałem, czyli nielegalny wydatek w wysokości 292 tys. zł odpowiadający kwocie wypłaconych nagród, a druga to przypadek nierzetelnego nadzoru nad prawidłowością stosowania w GDOŚ upoważnienia, o którym mowa w art. 171 ust. 5 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 171 ust. 3 tej ustawy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Pani poseł Magdalena Łośko, bardzo proszę.

Poseł Magdalena Łośko (KO):

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, ja ad vocem do pana posła Henryka Kowalczyka, który dziwił się opinii Komisji. Pragnę przypomnieć, że Komisja zaopiniowała pozytywnie z wyłączeniem tylko jednej części, a ta jedna część nie pozwalała na zaopiniowanie pozytywne ze względu na to, co przed chwilą mówił pan z Najwyższej Izby Kontroli i ze względu chociażby na dokonywane ewidencjonowanie wydatków. Nieważne, że wydatki te były nie na milionową skalę, jak we wszystkich innych instytucjach i podmiotach, to wydatki na wynagrodzenia nie były we właściwych częściach, a minister klimatu nie podejmował skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej. A więc Komisja uznała, że jest to podstawa do tego, żeby tę część zaopiniować akurat negatywnie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Nie widzę więcej zgłoszeń. Stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu będącego we właściwości Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Tutaj proszę przedstawiciela Komisji, pana posła Jerzego Maternę o zreferowanie opinii Komisji, ale także przedstawienie koreferatu, czyli swojej opinii do opinii, do sprawozdania w tej części.

Poseł Jerzy Materna (PiS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, Szanowna Komisjo, w imieniu Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej mam zaszczyt przedstawić sprawozdanie z posiedzenia, które odbyło się 27 czerwca 2024 r.

Komisja omówiła wykonanie budżetu państwa za rok 2023 w zakresie części budżetowej 62 – Rybołówstwo, części budżetowej 21 – Gospodarka morska, części budżetowej 22 – Gospodarka wodna, państwowej osoby prawnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, części budżetowej 69 – Żegluga śródlądowa, części 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 20, 21, 26, 29, 44, 49, 56, 59 i 73, części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem w zakresie działu 050 – Rybołówstwo i rybactwo, zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów ogółem. Rozpatrując sprawozdanie z wykonania budżetu państwowa Komisja zapoznała się z przedłożonymi dokumentami, wysłuchała informacji przedstawicieli Ministerstw Infrastruktury, Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Finansów oraz Najwyższej Izby Kontroli.

Jeżeli chodzi o część 62 – Rybołówstwo, dochody w 2023 r. zostały zrealizowane w kwocie 9454 tys. zł, to jest ponad pięciokrotnie więcej niż planowano. Wyższe wykonanie dochodów wynikało z głównie z uzyskania nieplanowych dochodów z tytułu decyzji karnych za naruszenie przepisów dotyczących wykonywania rybołówstwa morskiego od osób prawnych. Wydatki zrealizowano w kwocie 214 872 tys. zł. Na program operacyjny „Rybołówstwo i morze" na lata 2014–2020 wydano 145 873 tys. zł. Wykonanie budżetu środków europejskich wynosiło 469 280 tys. zł. Główny wydatek stanowiły środki dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na wypłaty dla beneficjentów PO „Ryby" w kwocie 443 853 tys. zł. Część 62 Komisja zaopiniowała pozytywnie, tak samo jak Najwyższa Izba Kontroli.

Jeżeli chodzi o część 21 – Gospodarka morska, obejmowała ona finansowanie zadań prowadzonych przez osiem jednostek budżetowych, dwie uczelnie wyższe oraz Zespół Szkół Morskich w Świnoujściu. Dochody w części 21 uzyskano w kwocie 115 758 tys. zł. Wydatki poniesiono w kwocie 987 183 tys. zł, z tego wydatki bieżące w wysokości 628 150 tys. zł, wydatki majątkowe w wysokości 359 033 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na realizację programów wieloletnich w kwocie 289 744 tys. zł, budowę drogi łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską 207 564 tys. zł, Program ochrony brzegów morskich 39 902 tys. zł, utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry 26 736 tys. zł, funkcjonowania jednostek 679 140 tys. zł, w tym Urzędów Morskich w Gdyni i Szczecinie 323 430 tys. zł, uczelnie morskie 235 009 tys. zł, samo ministerstwo 47 107 tys. zł, Morską Służbę Poszukiwania i Ratownictwa 57 802 tys. zł, Zespół Szkół Morskich w Świnoujściu 13 632 tys. zł. W części 21 wydatki środków europejskich ogółem wyniosły 170 458 tys. zł, w tym na pogłębienie toru podejściowego i akwenów wewnętrznych portu w Gdyni 62 213 tys. zł, na modernizację układu falochronów osłonowych w porcie północnym w Gdańsku 31 407 tys. zł, przebudowę wraz z rozbudową umocnień brzegowych w miejscowości Mielno 39 251 tys. zł. Reasumując część 21 – Gospodarka morska Komisja zaopiniowała pozytywnie, podobnie jak Najwyższa Izba Kontroli.

Jeżeli chodzi o część 22 – Gospodarka wodna, uzyskano dochody kwocie 26 695 tys. zł. Wydatki w łącznej kwocie wyniosły 2 463 573 tys. zł, z tego wydatki bieżące 1 102 138 tys. zł, a wydatki majątkowe 1 361 435 tys. zł. Wydatki przeznaczone na gospodarowanie wodami, na finansowanie zadań Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w kwocie 1 121 043 tys. zł, na zapobieganie i usuwanie skutków powodzi i suszy w kwocie 1 087 234 tys. zł, działalność służb państwowych 175 750 tys. zł, działalność urzędu ministra 79 539 tys. zł. W roku 2023 przychody Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zamknęły się w łącznej kwocie 1 747 157 tys. zł, a wydatki

2 449 626 tys. zł. Komisja zaopiniowała tę część pozytywnie, tak samo jak Najwyższa Izba Kontroli.

Część 69 – Żegluga śródlądowa. Uzyskane dochody wyniosły 3268 tys. zł, a wydatki wyniosły 31 310 tys. zł, w tym wydatki urzędów żeglugi śródlądowej 17 643 tys. zł, wydatki Ministerstwa Infrastruktury 6968 tys. zł, wydatki na oświatę i wychowanie 6335 tys. zł oraz wydatki obronne 364 tys. zł. Część 69 Komisja zaopiniowała pozytywnie, tak samo jak Najwyższa Izba Kontroli.

Jeżeli chodzi o część 83 – Rezerwy celowe, w pozycji 8 na realizację PO „Ryby" w części 62 – Rybołówstwo przeznaczono 31 873 tys. zł, a w części 21 – Gospodarka morska kwotę 6025 tys. zł. W roku 2023 część 21 – Gospodarka morska z rezerwy w części 83 dofinansowano łącznie kwotą 68 145 tys. zł. Były to pozycje 8, 20, 26, 29, 56, 59 i 73. Z rezerwy budżetu w 2023 r. część 22 – Gospodarka wodna dofinansowano łącznie kwotą 1 094 315 tys. zł. Z rezerwy budżetu w 2023 r. część 69 – Żegluga śródlądowa dofinansowano łącznie kwotą 3572 tys. zł. Komisja zaopiniowała tę część pozytywnie, tak samo jak Najwyższa Izba Kontroli.

Część budżetowa 85 – Budżety wojewodów ogółem. W dziale 050 – Rybołówstwo i rybactwo dochody wyniosły 20 tys. zł. Wydatki w dziale 050 – Rybołówstwo i rybactwo w 2023 r. zrealizowane zostały w kwocie 42 264 tys. zł. Część 85 zarówno Komisja, jak i Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowały pozytywnie.

Reasumując Komisja po dyskusji opiniuje pozytywnie rozpatrywane części i wnosi o przyjęcie sprawozdania z ich realizacji w 2023 r. Jako koreferujący członek Komisji Finansów Publicznych proszę o pozytywne zaopiniowanie wszystkich omawianych części. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli.

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Infrastruktury NIK Paweł Zambrzycki:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, może również nie będę w tej chwili przytaczał szczegółowo tych samych wartości, które przed chwilą zrelacjonował pan poseł. Dodam jedynie, że w zakresie wydatków Najwyższa Izby Kontroli po przeprowadzeniu badania próby wydatków stwierdziła, że były one wydatkowane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Analiza trzech postępowań w części 21 o udzielenie zamówień publicznych wykazała, że przeprowadzono je zgodnie z obowiązującymi przepisami, a zrealizowane zamówienia służyły realizacji celów i zadań jednostki kontrolowanej.

Natomiast jeżeli chodzi o stwierdzone nieprawidłowości, tu przede wszystkim nierzetelnie poinformowano opinię publiczną o wysokości wypłacanych w 2023 r. nagród w Ministerstwie Infrastruktury, to jest zaniżono kwotę nagród. W Ministerstwie Infrastruktury przyznano i wypłacono tzw. wypłaty z oszczędności z utworzonego funduszu nagród. Dlatego informowano media tylko o niewielkich kwotach przyznanych nagród. Ministerstwo Infrastruktury poinformował media, że w 2023 r. wypłacono jedynie 32 500 zł, zamiast faktycznych wydatków na gratyfikacje dla pracowników, które wyniosły w kontrolowanych przez Departament Infrastruktury częściach budżetowych 2581 tys. zł. Tym samym stwierdzono też, że dyrektor generalny Ministerstwa Infrastruktury, tj. dysponent trzeciego stopnia, nieprawidłowo zarządzał środkami przeznaczonymi na wynagrodzenia, a skutkiem tego było sporządzenie sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, które nie przedstawiało rzeczywistych danych o stanie zatrudnienia i faktycznym wynagrodzeniu osób wykonujących prace w ministerstwie. Jest to nieprawidłowość związana z wydatkowaniem wynagrodzenia nie w tych częściach, w których pracownicy realizowali zadania.

Jeżeli chodzi o pozostałe informacje, to w przypadku dotacji nie stwierdziliśmy nieprawidłowości w zakresie dotacji podmiotowych dla uczelni morskich, subwencji dla uczelni morskich, jak również pięciu dotacji celowych przeznaczonych dla uczelni morskich na podstawie zawartych umów. Jeżeli chodzi o sprawozdawczość, badania w tym zakresie również wykazały, że były one sporządzone rzetelnie, z pominięciem jedynie sprawozdania Rb-70, o którym przed chwilą mówiłem.

O omówienie części 22 poproszę pana dyrektora Departamentu Środowiska.

P.o. dyrektor departamentu NIK Tomasz Gaweł:

Jeżeli chodzi o część 22, jeżeli chodzi o ministerstwo, nasza kontrola wykazała niewprowadzenie mechanizmów kontroli zarządczej w zakresie nadzoru nad realizacją i rozliczaniem umów dotacji. Nie prowadzono kontroli prawidłowości wykonywania zadań wynikających z realizacji umów dotacji, nie zawierano umów dotacji w terminach pozwalających na uniknięcie refinansowania z dotacji celowych poniesionych kosztów. Zidentyfikowaliśmy także przypadek zatwierdzenia rozliczenia umowy dotacji z przekroczeniem terminu wynikającego z art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. W przypadku jednej z trzech zbadanych umów dotacji celowych nie wskazano wysokości wydatków przewidzianych na poszczególne dotowane zadania bieżące oraz nie zwymiarowano planowanych do uzyskania efektów rzeczowych tych zadań, w wyniku czego w ministerstwie zatwierdzono rozliczenia cząstkowe i końcowe wykorzystania dotacji niedające możliwości weryfikacji rozliczanych wydatków bieżących z podziałem na te zadania.

Jeżeli chodzi o realizację planu finansowego, w roku 2023 w ramach sprawowanego nadzoru nie wyegzekwowano od Wód Polskich obowiązku przekazywania cyklicznych informacji o wykonaniu planu finansowego Wód Polskich, pomimo zapotrzebowania na te dane, wynikającego z pisma z 30 grudnia 2020 r., wystosowanego w związku ze sprawowanym przez ministra nadzorem nad działalnością Wód Polskich. Wprowadzone w ministerstwie mechanizmy kontroli zarządczej w zakresie sprawowania nadzoru nad Wodami Polskimi okazały się nieskuteczne i nie zapobiegły przekroczeniu przez Wody Polskie limitu wydatków majątkowych. Zatwierdzono również plan finansowy z zawyżonymi przychodami o co najmniej 160 000 tys. zł w związku z zaplanowaniem przez Wody Polskie przychodów z tytułu opłat za usługi wodne i opłat podwyższonych w oparciu o nieobowiązujące w 2022 i 2023 r. jednostkowe stawki opłat za usługi wodne, co oceniliśmy jako działanie nierzetelne, a co również świadczyło o nieskutecznych mechanizmach kontroli zarządczej w tym zakresie. Reasumując Najwyższa Izba Kontroli głównie miała zastrzeżenia do kontroli zarządczej sprawowanej w Ministerstwie Infrastruktury nad Wodami Polskimi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę. Pani poseł Krystyna Sibińska, bardzo proszę.

Poseł Krystyna Sibińska (KO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałabym powiedzieć dwa słowa właśnie na temat Wód Polskich. Wody Polskie powstały w 2018 r., czyli 2023 r. to był szósty rok działania tej instytucji, a czytając ocenę Najwyższej Izby Kontroli, mam wrażenie, jakby to była początkująca działalność, i to tworzona przez osoby, które nie mają zielonego pojęcia o tym, w jaki sposób należy zarządzać finansami publicznymi.

Nie będę czytała, przytaczała całości, ale w ocenie Najwyższej Izby Kontroli pojawiają się takie sformułowania: „nie zaplanowano przychodów z tytułu odsetek od depozytów", „Wody Polskie trzykrotnie wnioskowały do Ministerstwa Infrastruktury o zmiany planu finansowego, mimo że instrukcja przewiduje tylko dwukrotną możliwość", „nieprawidłowości wynikają z przekroczenia limitu wydatków", „brak kontrasygnaty głównego księgowego", „powierzenie przez prezesa Wód Polskich obowiązków i odpowiedzialności głównego księgowego osobom innym niż główny księgowy lub jego zastępca", „dokonanie w księgach rachunkowych zapisu operacji gospodarczej w innym okresie sprawozdawczym niż okres, w którym wystąpiła ta operacja", „przypadek dowodu księgowego, w którym wskazano dotację celową, mimo że umowa została zawarta kiedy indziej", „brak potwierdzenia przez Wody Polskie środków finansowych w ramach ustalonego limitu przed zawarciem umów odnoszących się aż do 27 z 49 badanych dowodów księgowych", „niezapewnienie rozwiązań organizacyjno-technicznych umożliwiających bieżące monitorowanie spraw spornych", „nieprzekazanie do Ministerstwa Infrastruktury sprawozdania", „opublikowanie przez Wody Polskie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o wykonaniu umowy 34 dni po terminie", „odbiór przez Wody Polskie przedmiotu umowy pomimo niedostarczenia przez wykonawcę ostatecznej decyzji o pozwole-

niu na użytkowanie", „nieopracowanie w 2023 r. planu zakupów", „nieustalenie mechanizmów kontroli", „niesporządzanie rocznego planu rzeczowego", itd., itd.

Szanowni państwo, zatrważające, że mamy szósty rok działalności takiej instytucji i takie uchybienia formalne. O czym to świadczy? Jest to po prostu sygnał dla ministerstwa, żeby objąć szczególną troską państwowe gospodarstwo, dlatego że rzeczywiście są to niepokojące sygnały, które wynikają z oceny ogólnej. Dlatego też moja prośba do przedstawicieli Ministerstwa Infrastruktury o otoczenie szczególną opieką i ochroną oraz wyciągnięcie wniosków i konsekwencji, żeby instytucja ta, która od początku była bytem nierokującym, że tak powiem, nadziei i żadnych dobrych rozwiązań… Chodzi o to, żeby zaradzić temu, żeby publiczne pieniądze nie były powierzane instytucji, która jest po prostu niesprawna, niewydolna. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Mam pytanie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pan dyrektor.

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Tomasz Gaweł:

Chciałbym tylko dodać, że skoncentrowałem się na Ministerstwie Infrastruktury. Nie mówiłem o Wodach Polskich, ale pani poseł przytoczyła nasze ustalenia bardzo dobrze. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Czy do uwag pani poseł chciałby odnieść się przedstawiciel ministerstwa? Tak. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Infrastruktury Adam Orzechowski:

Panie przewodniczący, Adam Orzechowski. Dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Infrastruktury.

Przyjmujemy uwagi, bardzo dziękujemy za zalecenia z Najwyższej Izby Kontroli. Przeprowadzamy analizy w taki sposób, żeby wzmocnić nadzór nad Wodami Polskimi. W tym roku już wykonaliśmy wiele czynności po to, żeby te rzeczy nie powtórzyły się przy ocenie kolejnego budżetu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska, bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Chciałabym zapytać, ile udzielono kar. Zrobiliście państwo, żeby się nie powtarzało. Czy osoby za to odpowiedzialne zostały ukarane?

Dyrektor departamentu MI Adam Orzechowski:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, cały zarząd w Wodach Polskich został zmieniony.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Wiem, ale to nie tylko zarząd, ale i pracownicy.

Dyrektor departamentu MI Adam Orzechowski:

Powiem tak, pani przewodnicząca. W Wodach Polskich była taka sytuacja, że dyrektor finansowy i główny księgowy na przestrzeni dwóch lat zmieniali się pięć razy. Dlatego to był duży…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Panowie koledzy z Prawa i Sprawiedliwości słyszycie? Dziękuję bardzo.

Dyrektor departamentu MI Adam Orzechowski:

To był duży problem.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Świetnie wyszło.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie widzę więcej zgłoszeń. Praktycznie zmierzamy do końca dzisiejszego posiedzenia, ale witam też pana ministra Jacka Czerniaka, sekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który jest w gotowości do odpowiedzi na pytania. Nie widzę jednak pytań. Nie widzę zgłoszeń do dyskusji.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji.

Zamykam posiedzenie Komisji.

Informuję, że protokół z posiedzenia z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie wyłożony do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję bardzo.